

LİSE DÜZEYİ ÖĞRENCİLERİNİN FİZİKSEL AKTİVİTELERE KATILIM GÜDÜLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ (IĞDIR İLİ ÖRNEĞİ)

¹Alper Cenk GÜRKAN, ¹Mehmet Ali ÖZTÜRK
¹Iğdır Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

ÖZET

Amaç: Lise düzeyinde okuyan bireylerin cinsiyet ve sınıf bazında spora katılım güdülerinin değerlendirilmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Metod: Araştırma idarecilerinden izin alınan Iğdır merkezde yer alan 4 adet lisede okuyan 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirildi. 116 kadın ve 167 erkek olmak üzere toplam 283 öğrenci çalışmada yer aldı. Katılımcıların spora katılım motivasyonlarının değerlendirilebilmesi amacıyla araştırmada Spora Katılım Güdüsü Ölçeği (SKGÖ) kullanıldı. SKGÖ Gill ve arkadaşları tarafından (1983) geliştirilen, 30 madde, 8 alt boyut (beceri gelişimi, takım üyeliği/ruhu, eğlence, başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, yarışma, hareket/aktif olma ve arkadaşlık) ve 3'lü likert tipinden (1: çok önemli, 2: az önemli ve 3: hiç önemli değil) oluşan bir ölçektir. Ölçeğin Türkçeye uyarlaması Çelebi (1993) tarafından gerçekleştirildi. Ölçeğin güvenilirliği Cronbach's Alpha testi ile ölçüldü. Ölçeğin toplamı için güvenirlik katsayısı 0,829 olarak bulunurken 8 alt boyut için beceri gelişimi: 0,821, takım üyeliği/ruhu: 0,797, eğlence: 0,801, başarı/statü: 0,766, fiziksel uygunluk/enerji harcama: 0,790, yarışma: 0,824, hareket/aktif olma: 0,688 ve arkadaşlık: 0,774 olarak bulundu. Ölçeğe ait boyutların ortalama puanları tanımlayıcı yüzde frekans ile ölçülmüştür. Normal dağılmayan verilerde bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerine etkileri gruplar ikiden fazla olduğu için Kruskal Wallis testleri ile uygulandı.

Bulgular: Kadın katılımcılarla erkek katılımcıların spora katılım güdülleri eğlence ve arkadaşlık alt boyutlarında (eğlence: $t=2,667$, $p < 0,009$; arkadaşlık: $t:2,372$, $p < 0,020$) $p < 0,05$ düzeyinde kadınlar lehine anlamlı bulundu. Sınıflara göre SKGÖ'nden 4. sınıf öğrencileri diğer sınıflara göre tüm alt boyutlarda daha düşük puan aldılar. Bunun sonucu olarak ise beceri gelişimi ve hareketli olmak alt boyutu 2 ve 3. Sınıf öğrencileri ile 4. Sınıf öğrencileri arasında istatistiki açıdan $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık oluşturdu.

KAYNAKLAR

1. Eren E (2008) Örgütsel Davranış Ve Yönetim Psikolojisi, 11. Basım, Beta Basım, İstanbul.
2. Konter E (1995) Sporda Motivasyon. Saray Medikal Yayıncılık, İzmir, s:7- 9, 13-15, 153-156.
3. Aktop A (2002) Spora Özgü Başarı Motivasyonu İle Psikolojik ve Yapısal Özellikler Arasındaki İlişkini İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
4. Kelecioğlu H (1992) Güdülenme, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (7) , 175-181.
5. Robbins SP, DeCenzo, David A (2004) Fundamentals of Management, Essential Concepts and Applications, Prentice Hall, New Jersey, s:281.
6. Ergenekon A (2005) Farklı Liderlik Tarzlarının Çatışmayı Ele Alış Biçimleri, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
7. Can H, Akgün A, Kavuncubaşı S (1998) Kamu ve Özel Kesimde Personel Yönetimi, Siyasal Kitabevi, Ankara, s:302.
8. Başar O (2014) Türkiye’de Sualtı Hokeyi Oynayan Sporcuların Spora Katılım Motivasyonlarının Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
9. Quick JC, Quick JD (2004) Healthy, Happy, Productive Work: A Leadership Challenge, Organizational Dynamics, 33(4), 331.
10. Başaran İE (2004) Yönetimde İnsan İlişkileri, 3. Basım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s:279.
11. İkizler HC, Karagözoğlu C (1997) Sporda Başarının Psikolojisi, Alfa Yayınları, İstanbul.
12. Koç Ş (1994) Spor Psikolojisine Giriş, Saray Medikal Yayıncılık, İzmir.
13. Alipour HF (2015) Üniversiteli Sporcu Öğrencilerin Sporda, Motivasyon Düzeyleri ve Stresle Başa Çıkma Yöntemlerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
14. Yılmaz V (2002) Çocuk Sporlarında Katılım Motivasyonu Çocuklar Spora Neden Katılırlar?, Atletizm ve Bilim, 46 (2) 26-39.
15. Roberts GC (2001) Advances in Motivation in Sport And Exercise. Champaign, IL: Human Kinetics.
16. Beaudoin CM (2006) Competitive Orientations and Sport Motivativation of Professional Women Football Players: An Internet Survey, Journal of Sport Behavior, 29 (3), 202.
17. Buckworth J, Dishman RK (2007) Exercise Adherence, In g. Tenenbaum and R. C. Eklund (Eds.), Handbook of Sport Psychology, Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc. 3rd Edition, p:5009-5536.
18. Toros FZ (2001) Elit Sporcuların Güdüsel Yönelimleri: Voleybolcular Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
19. Çelebi M (1993) Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fiziksel Aktivite Kulüplerinde Bulunan Lider Tipleri, Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü.
20. Oyar ZB, Aşçı HF, Çelebi M, Mülazımoğlu Ö (2001) “Spora Katılım Güdüsü Ölçeği’nin Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması”, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 12 (2), 21-23.
21. Şirin FE (2008) Futbolcu Kızların (12-15 Yaş) Spora Katılım Motivasyonlarının Belirlenmesi, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 6 (1), 1-7.

22. Ercan İ, Kan İ (2004), Ölçeklerde Güvenirlik ve Geçerlik, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 30 (3), 211-216.
23. Gill DL, Gross JB, Huddleston S (1983) Participation Motivation in Youth Sports, International Journal of Sport Psychology, 14, 1-14
24. Dündar, U., Gönülateş, S., Tetik, S., Yaan, T., Dündar, K. (2017). Analizing the Effect of Platelet on the Durability Training. The Online Journal of Recreation and Sport. 6(4), 101-112
25. McCullagh P, Matzkanin KT, Shaw SD, Maldonado M (1993) Motivation for Participation in Physical Activity; A Comparison of Parent-child Perceived Competencies and Participation Motives; Pediatric Exercise Science; 5 (3), 224-233.
26. Sit CP, Lindner KJ (2006) Situational State Balances and Participation Motivation in Youth Sport, A Reversal Theory Perspective, British Journal of Educational Psychology; 76 (2), 369-384.